

Saksfremlegg

SAKSGANG		
Styre, utvalg, komité m.m.	Møtedato	Saksnr
Formannskapet	18.03.2014	024/14
Kommunestyret	08.04.2014	008/14

Høring - Reservasjonsrett for leger.**Dokumenter i saken:**

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
1	I	21.01.2014	Helse- og omsorgsdepartementet	Høring - Reservasjonsordning for fastleger.

Saksopplysninger:

Helse – og omsorgsdepartementet har sendt ut på høring forlag til endringer i helse – og omsorgstjenesteloven og pasient – og brukerrettighetsloven (hjemmel til å gi forskrifter om reservasjonsmulighet for fastleger og rett til å skifte fastlegge ved reservasjon) og forskrift om endringer i fastlegeforskriften og forskrift om pasient - og brukerrettigheter i fastlegeordningen

Departementet foreslår å åpne for at kommuner kan inngå avtale om reservasjon med fastleger som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henvise kvinner til abort

Frist for å inngi høringsuttalelse er satt til den 30. April 2014.

Utkast til uttalelse:

Helt siden abortloven ble vedtatt i 1975 har helsepersonell hatt «*rett til å reservere seg mot å utføre selve inngrepet*» (Helse- og omsorgsdepartementet, 2012). Den

framtidige reservasjonsretten kommer til å gjelde henvisning til abort, utskriving av enkelte p-piller, samt medvirkning til assistert befruktning.

Spørsmålet er hvorvidt det er mer etisk riktig å henvise til en lege som henviser til abort sammenlignet med å henvise direkte, og vil det være å utnytte en annen lege for å lette egen samvittighet om man reserverer seg?

Hva er den moralske forskjellen på legen som henviser til abort og legen som henviser til en annen lege? Resultatet blir det samme: kvinnen tar abort, og begge legene har bidratt til svangerskapsavbruddet.

Skal legen, som har *valgt* legeyrket, kunne reservere seg mot å gi en helseytelse? Hvilke kriterier skal kvalifisere til en reservasjon, og hvem som skal kontrollere at kriteriene er innfridd?

Legens påvirkningskraft på pasienten er også en faktor. Pasienten kan oppfatte reservasjonen som et forsøk på moralisering, og legens abortholdning tydeliggjøres. Selvbestemmelsesretten, herunder friheten til å treffe valg av betydning for eget liv og egen helse, har en verdi i seg selv

Øksnes kommunestyre er av den oppfatning at leger ikke skal kunne inngå avtale om reservasjon med fastleger som av samvittighetsgrunner ikke ønsker å henvise til abort.

Forslag til vedtak:

Øksnes kommunestyre slutter seg innholdet i utkastet til høringsuttalelse

18.03.2014 FORMANNSKAPET

Forslag fra Kristelig Folkeparti v/Tore Christiansen:

1. Det er grunnleggende viktig i et demokrati at et flertall også å anerkjenne at et mindretall kan ha legitime samvittighetsutfordringer i spørsmål flertallet ikke anser som problematisk.
2. Pasienters rettigheter, slik de er nedfelt i norsk lov, skal ivaretas i alle ledd i helsetjenesten. Samvittighetsaspektet for helsepersonell i spørsmål knyttet til etiske refleksjoner om liv og død må likevel anerkjennes, og søkes imøtekommet på en måte som ikke kommer i konflikt med pasienters rettigheter.
3. Det er allment anerkjent at helsepersonell kan reservere seg mot å delta i abortinngrep. Under forutsetning av at det organiseres slik at det ikke går ut over den abortsøkende kvinnens rettigheter og ikke påfører kvinnen utilbørlig ubehag, bør en tilsvarende mulighet også finnes for fastleger som opplever at de ved å henvise til abortinngrep tar del i noe de ser på som et spørsmål som omhandler liv og død.

4. En reservasjonsmulighet bør hjemles i lov eller forskrift, og ikke overlates til kommunene.
5. Det bør fremdeles være en forutsetning at det finnes tilstrekkelig antall andre leger i rimelig nærhet som kan ivareta disse oppgavene. Avveininger om det siste, vil måtte foretas av kommunen, men på en slik måte at et eventuelt avslag på mulighet for reservasjon må være grunnlagt i lokale forhold, for eksempel i at det er få leger i kommunen eller at flere allerede har reservert seg.
6. Det understrekes at kommunens holdning i denne saken utelukkende handler om muligheten til reservasjon og ikke om abortlovgivningen.

Det ble stemt alt. mellom innstillingen og forslag fra Tore Christiansen – Innstillingen vedtas med 6 mot 1 st.

FS-024/14 VEDTAK:

Øksnes kommunestyre slutter seg innholdet i utkastet til høringsuttalelse

.....

08.04.2014 KOMMUNESTYRET

Forslag fra KrF v/Tore Christiansen:

1. Det er grunnleggende viktig i et demokrati at flertallet anerkjenner at et mindretall kan ha legitime samvittighetsutfordringer i spørsmål flertallet ikke anser som problematisk.
2. Pasienters rettigheter, slik de er nedfelt i norsk lov, skal ivaretas i alle ledd i helsetjenesten. Samvittighetsaspektet for helsepersonell i spørsmål knyttet til etiske refleksjoner om liv og død må likevel anerkjennes, og søkes imøtekommet på en måte som ikke kommer i konflikt med pasienters rettigheter.
3. Det er allment anerkjent at helsepersonell kan reservere seg mot å delta i abortinngrep. Under forutsetning av at det organiseres slik at det ikke går ut over den abortsøkende kvinnens rettigheter og ikke påfører kvinnen utilbørlig ubehag, bør en tilsvarende mulighet også finnes for fastleger som opplever at de ved å henvise til abortinngrep tar del i noe sde ser på som et spørsmål som omhandler liv og død.
4. De bør være en forutsetning at det finnes andre leger i rimelig nærhet som kan ivareta disse oppgavene. Avveininger om det siste vil måtte foretas av kommunen, men på en slik måte at et eventuelt avslag på mulighet for reservasjon må være grunnlagt i lokale forhold, for eksempel i at det er få leger i kommunen eller at flere allerede har reservert seg.
5. En reservasjonsmulighet bør hjemles i lov eller forskrift og ikke overlates til kommunene.

Alt.avst.formannskapetets innstilling vedtas med 15 mo3 st.

KS-008/14 VEDTAK:

Øksnes kommunestyre slutter seg innholdet i utkastet til høringsuttalelse

.....